

Ա Է Ե Տ Ա Բ Ե Բ

«ԶՈՃՈՒԳՈՒՐԸ ՊԱՆԱ ԿԷԼՄԵՅԻ ՊՐԱԳՐԵՆ» ԴՈՒԿ. ԺԸ. 16:

ՃԻՆՏ 1

ԻՍԹԱՆՊՈԼ. ՍԵՊՏԵՄԲԵՐ 1, 1872.

Ն^o 9

ՏՈՒՐ, ԷՅԵՐԻՆԻ ՍՐԳԸԼԱ

ՍՔՈՉՈՒԱԼԸ պիր միրալայ մուհարե-
պետէ եհնիլիպ, տիւշմէնին էլինէ
տիւշմէմէք իչիւն տիւշ վէ եօգուշ
պագմայրպ տօլու տիգկին հայվանը
սիւրտիւլիւ էսնատէ, գազաէն էյե-
րինին հալգասը գըրըլպ գօլան կէվ-
չէր: Միրալայ պու հալտէ իլէրի կի-
տէմէյէճէյինի կէօրիւպ, տէրագապ
հայվանտան էնէր վէ պիր եօլ իլէ է-

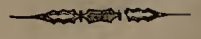
յերի սըգըլամաղա չալըշըր: Օ պուճու
էթմէտէ օլտուն, էօթէտէն տիւշմէն
ասքերի ուզագտան կէօրիւնմէյէ պաշ-
լար, վէ հէման պիր գաշ տագիգէ-
տէն եէթիլիպ շիւպհէսիլ օնու էսիր
տէյու կէօթիւրէճէքլէր իտի: Մի-
րալայըն արգատաշլարը օնա՝ թէկ հայ-
վանա պինիպ սիւրսիւն տէյիւ նիտա
էտէրլէր իսէ տէ, օ ասլա օնլարըն
սէօղիւնէ գուլագ ասմայրպ, էյերի

սըգըլամաղա պագար, Լաքին տիւշ-
մէն կիտէրէք եագլաշըր, շէյլէ քի
օնլարըն հայգըրըշը, աթլարըն քիշնէ-
մէսի վէ աճէլէ կէլիշինին փաթըր-
տըսը պէրիտէն իշիտիլմէյէ պաշլար:
Լաքին թէլաշըր միրալայ ագլը պա-
շընտա չալըշպ հալգայը եափար, վէ
գօլանը էյիճէ սըգըլատըգտան սօնկ-
րա, աթընա պինիպ աթէշ կիպի սիւ-
րիւպ՝ պիր գաշ տագիգէտէ տիւշմէ-
նին կէօղիւնտէն նապէտիա օլուր:

Պու ատէմ էօյլէ տար վագըլթտա
գըրըլան հալգայը եափմաղա չալըշը-
ղընտա ագըլըղըր մը էթտի տէյէլիմ:
հաշա: Հալգա գըրըլաղը կիպի հէման
տավրանըպ օնու եափմասը՝ քէնտինի
միւճէրրէա թէհլիքէտէն գուրթարար:

Հալ պու քի չօգ ատէմէր պէօյլէ
էթմէղլէր: Թէհլիքէլի վագըլթլարտա
չալըրըպ թէլաշլարընտան նաշի պու-
լունտուգլարը հալէ պիր չարէ էտէ-
մէղլէր: Պիլ ֆարը գազաէն եանկըն
ղուհուր էթսէ, պաղըրըպ էօթէ պէ-
րի գօշարլար: Իլք էվլէլ եաթագ վէ
չամաշըր թագըմլարը վէ լաղըմլը էլպի-
սէյի չըգարաճագ եէրտէ՝ գըրըգ պիր
սանտալէտ, գըրըգ թաթթալար, էսքի
սուֆրա, վէ պուճար կիպի լաղըմըղ
չէյլէր չըգարըրըլար: Պէօյլէ քէրթէլէր-
տէ թէլաշ քեար էթմէղ. թամ միւլա-
հաղա լաղըմ տըր. էվլէլա ֆիքրին հալ-
գասընը թամիր էտիպ, աղըն գօլանընը
սըգըլամաղը, եօխսա հէր ղայրէթ նա-
ֆիլլէ տիր:

Թէհսիւլֆէ շայանը շու տուր քի չօգ
քիմսէլէր ճանա տայիր օլան իչէրտէ
տէ թէհլիքէնին էօնիւնիւ ալմաղա
պիգայտ վէ տիրայէթսիլ պուլունուր-
լար, Բուհանիճէ հալգալարը գըրըգ,
գօլանլարը կէվչէք օլարագ ճանլարը-
նը թէհլիքէյէ սալըպ հէլաք օլուրըր:

ՓՍՓԻՐԻՒՍ ՆԱՄ ԳՍՄԸՅ

Նիւ Ըրմազըն հաննտա ֆափիրիւս թապիր օլունուր պիր ճինս գամըչ պի- թէր. պունլարըն պաղըսը սէքիզ հա- լսոտ Օն արչըն երևքսէքլիյինտէ օ- լուպ՝ պաշլարընտա տախի թասվիր- տէ կէօսթէրիւմիշ օլտուղու միսիլիւ պիր տէմէթ փիւսկիւ կիպի չիչէքտէն թէփէլիքէրի վար տըր : Պունլարըն իշթարափընտա պէյաղ պիր շէյ վար , էսքի Մըսըրըլար պունտան քեաղըտ հափարըլար խտի :

Էն էսքի ճինս քեաղըտ պու տուր , վէ պունուն իւզէրինտէ եաղըլան քի- թապըլար պաղէն պիր գաչ եիւզ սէնէ տայանըր խտի : Սօնկրա հայլան տէրի- սինի պիր վէճ իւզրէ թէմիղէյիպ իւ- զէրինէ եաղմադ ստէթ օլտու . էն ոօ- նունտա բամուգտան վէ պէզ փարչա- լարընտան քեաղըտ հափմադ սէնաաթը իճատ օլունտու , նասըլ քի հալա էօյլէ հափըլըյօր : Պու ճինս քեաղըտ օ պիր էսքի ճինսլըրտէն չօգ տ ճուզ տուր :

Քեաղըտ գամըչըն էսքի Մըսըրը- լար պաշգա թարզ տա գուլանըրըլար ըտը : Օնուն իչինտէ թաթըլ պիր մատ- տէ օլտուղունտան , Օնլար պու գա- մըչը աղըլարընտա չիյնէրէր խտի : Օնուն գապուղլարընտան՝ իմ , հափ- րաղլարընտան տա գայըզ հափար- լար ըտը : Մովսէս մատումու իչինէ գօմադ իչին Օնուն անասընըն հափ- տըղը սէփէթ պու գամըչըն հափրաղ- լարընտան խտի տէյու զանն օլունուր :

Պու գամըչ կէրչէք չօգ ֆայտէլի ի- տի : Պաշգա ֆիտանլարըն կէլիչէմէ- տիյի պաղըզ եէրէրտէ պու գամըչ կէլիչիւր : Նիւ Ըրմազը հէր սէնէ ճօ- շուպ էթրաֆընտաքի կէնիշ թարլա- լարը վէ օլալարը պասար . պու սէ- պէպտէն օրալարտա սուլադ եէրէլի սէվէն պու ճինս ֆիտանլար չօգ օ- լուր : Ալլահըն պիր թէպալիլի տիր քի , տէրքեար օլան շէյլէր տախմա չօգ ֆայտէլի տիրլէր :

ՉՕՃՈՒԳՒՍՐ ԲԲԻՍՏՈՍԱ ՆԱՍՍՈՒ ԵՁՄԷԹ ԷՏԵՊԻԻՐԻԷՐ

Սէվկիւլիւ Օղլում .

Պիր ատէմ կիւզէլ պիր էվտէ օթու- լուպ Օնու լայըզը իլէ պաղարսա , էվ չօգ սէնէ տայանըր . լաքին գայտ էթ- մէյէրէք Օնու երևզ իւսթիւնէ պրաղըր- սա , փէնչէրէլէր գըրըլըր , տուարըլար տէօքիւլիւր , վէ գար վէ եաղմուր իչէրի վուրուպ թէզ էվի թէմէլլէրին- տէն չիւրիւտիւրլէր , էօյլէ քի ար- թըզ Օնտա ատէմ օթուրամաղ օլուր :

Ճանլարըմըլըն սաքին օլտուղու էվ- լէր , եանի՝ թէնլէրիմիզ տէ էօյլէ տիր , թէն ճանըն Օնտա սաքին օլմասընա , վէ Ալլահա խղմէթ էթմէյէ վտաթիւ օլմուղա փէք միւնասիպ տիր . լաքին պիզ քէնտի հարէքէթիմիզ իլէ թէնի- միղի պօղուպ թէլէֆէ Էտէպիլիլիզ , շէօյլէ քի նէ պիզէ բահաթ պիր մէ- քեան , նէ տէ ֆրիստոսա խղմէթ էթ- մէյէ միւնասիպ վտաթիւ օլապիլիլ :

Մուգայէտսիլիք վէ ֆէնա խույ- լար թէնի խորտոյ էտէրլէր : Նիչէ հասթամիղաճ , սաղաճ վէ զաիֆ քիմ- սէլէր պէօյլէ զաիֆ վէ ալիլ օլտու գ- լարընտան նէ քէնտիլէրի նէ տէ պաշ- գալար իչինս իլէ հարարըլար : Չօղու քէնտի գապահաթլարը իլէ պէօյլէ օլ- մուչլար տըր , չիւնքի թապիաթըն կէօսթէրտիյի , Ալլահըն տախի միւրատ էթտիյի կիպի վիճուտլարընը գայըր- մատըլար :

Սէն տէ էյէր խամ մէյվէ եէր , թէրիլ թէրիլ ըիւզիւտարա գարչը օ- թուրուր , եախոտ գարարընտան զի- յատէ եէյիպ իչիպ միտէնի տօլտու- ըրը , հավաը պօղուզ եէրլէրտէ եա տա փիսիք իչինտէ օթուրուրտան , չիւպհէսիզ վիճուտունու խարապ է- տէրտին :

Փարզ էտէլիմ քի կիւզէլ պիր էվին վար . քէյֆին իչինս պու կիւն պիր թաշ աթըպ պիր ճամ գըրտըն , էր- թէսի կիւն պիր տահա , տահա էրթէ- սի կիւն տէ գափույու չըգարտըն , պիր պաշգա տէֆա տուարըլարըն պի- ըրինտէն պիր փարչա գօփարտըն , եի- նէ պիր պաշգա կիւն թէմէլ թաշլա- ըրնտան պիր թանէսիլի սէօքիւպ չը- գարտըն , վէ պէօյլէ կիւն պէ կիւն է- վի խարապ էթմէյէ տէվամ էթտին . պէլի պիր շէյ տիր քի էվ նիհա- յէթ երզըլուպ վէրան օլաճադ : Պու աղըլըլըզ տըր . լաքին քէյֆին ի- չինս թէնիլէ զարարը շէյլէր էթտի-

լինտէ , պունուն թըպըլընը էթմիշ օլուրտուն :

Իմտի , սէվկիւլիւ օղլում , պաղ քի թէնիլի սաղ սէլիմ սաղլայատըն , չիւն- քի օ սանա պու տիւնեատա ֆրիստո- սա խղմէթ էթմէյէ կիւզէլ վէ միւնա- սիպ պիր վտաթիւ տըր : ֆրիստոս Է- ֆէնտիմիզ պիղի գուրթարտըն տէյու թէն ալար . պիզ տէ թէնիմիզ իլէ ֆրիստոսա խղմէթ էթմէյէ պաշգա- լարընը օլ խէլասա տալէթ էտէպիլիլի- իզ : թէնիլս պու գատար դըյմէթլի օ- լարագ , օլմայա քի Օնու հանա պիր շէյ եէրինէ գօյատըն : Ալլահ Օնա էօյլէ իթիպար էտէր քի , էօլիւմէ պիլէ Օնուն պիր փարչատընը թէլէֆէ էթմէյէ պը- րագմայըպ էպէտիլ էպէտեաշամադ ի- չիւն Օնու պիր կիւն տիրիլտէճէք տիր : Սէն տէ թէնիլէ իթիպար էթ : Ու- մարըմքի էյէր չօճու գլուղունտա քեա- միլ օլուպ տա զէվգտէն վէ իչրէթտէն վէ տահա պունլար կիպի ֆէնա խույ- լարտան սաղընըրտան , բահաթ էօ- միւր սիւրիւպ էյի պիր իթիպար օ- լուրտուն : Ամմա էյէր կէնիլիլիտէ չափընճա հարէքէթլէ վիճուտունու խարապ էթմէյէ պաշլարտան , հաս- թալըպտան վէ սէֆիլ օլմադտան պաշ- գա պիր շէյէ պէքլէմէ , Սանա նասի- հաթ օլաճադ պիլէրճէ էօրնէլէր վար . վաղիֆէսիլիլիք եա սէֆիլիլիք էտէրէք էօմըլէրինի խարապ էթմիշ նիչէ սէֆիլլէր հէր կիւն կէօղիւնիւն էօնիւնտէ տիր : Սէն տայմա տիւչիւն քի թէնիլս ֆրիստոսա խղմէթ էթմէք իչիւն պիր ալաթ տըր :

ՄՈՒՉԱԳՊԷԹՒԻ ՍՄՈՒՃԱՆ Ա. Ա.

ԳՈՒՐՊԷԹԷ ԿԻՏԷՆ ՊՍՊԱԼԱՐ Նէ կէմի տիր պու վէ նէրէյէ կի- տէյօր : Պունուն նաղլիլէթի աճայիպ տիր . իչինտէ պիր թաղըմ սիթէմ վէ գօլալարը կէօրմիւշ տտէմլէր վար :

Պունլար քենտի ֆամիլիալարը իւն վաթանլարընը թերք էտիպ' ուղադ վէ եապաննը պիր տկարտա սաքին օլ մաղա կիտէյօրլար: Կէչէն այտա, եերլի Ամերիգայրլար հադ գընտա սիդէ նազլ էտիպ, օնլարըն նէ եապանի առեմլէր օլտուղունու վէ նիճէ օրմանլարտա եաչաարգլարընը պիւտիրտիք:

Պու կէմի իւն եօլճուլուգ էտէնլէր՝ պունտան 250 սէնէ էվվէլ տինլէրի իչիւն չէքտիքլէրի գօվալայըչ սէպէ պինտէն ինկիլթէրրայը պրադըպ իշթէ օլ եապանիլէրին մէմլէքթթիմտէ սաքին օլմաղա կիտէնլէր տիր: Պու սէպէպտէն օնլար «Ղուրպէթէ կիտէն պոպալար» տէնիլտիլէր: Քէնտի տինլէրինտէն վաղ կէչմէտէն իսէ, տօթլարը վէ ագրապալարընը պրադըպ էօյլէ իային պիր էհալինին արաօրնտա սաքին օլմայը տահա էյի սայմըչար արը:

Աքրահամ կիպի քէնտի մէմլէքթթիլէրինի վէ իըսըմլարընը պրադըպ կիթաիլէր իսէ տէ, նէ կիթտիքլէրի եերի նէ տէ պաչլարընա կէլէճէլինի պիլիլիլէր իտի: Լաքին շիմտի հէմ Ամերիգայրլար հէմ տէ պաչգա չօգ միլլէթլէր օնլարըն ֆէտաքեարլըղընը մէտհ իլէ զիքը էտէրլէր. զիւրիլիլթթիլէրի տէ օրտաա զայէթ պէօյիւք պիր միլլէթ օլտու:

Օնլար օրայա եթթիշտիքլէրինտէ քէնտիլէր իչիւն էվլէր եափաըլար, օրմանլարը քէսիպ չիֆթ սիւրմէյէ պաչլատըլար: Չօգ տէֆա եէյէճէք պուլմադ իչիւն ալճըրըգ տա էտէրլէր իտի, զիրա օրմանլարտա կէյիքլէր, վէ չայլարտա պալըգ փէք չօղ ուտու: Պու ճիւմլէ իլէ միւնասիպ նաֆադա պուլմադ թարաֆրնտան չօգ զահմէթ, չօգ սըղընթը չէքտիլէր, օլ իլք կիտէնլէրին հէմէն եարըսընտան զիյատէսի էօլտիւ. Լաքին օնլար ասլա ումուտլարընը քէտիլիպ, տիւղիյէ չալըչարլար վէ նիհայէթ գօլայըղ պուլ տուլար, ամմա եապանիլէրին եիւղիւնտէն տէ աղ գօրգու չէքմէտիլէր:

Անալար տայմա վէսվէսէ իչինտէ իտիլէր քի պէլքի եապանիլէր զաֆիլտան կէլիպ էվլէրի եադարլար, քէնտիլէրինի տէ չօճուգլարը իլէ էօլտիւրիլլէր, եախօա էսիր էտէրլէր, պու իսէ օնլար իչիւն էօլիւմտէն պէտթէր իտի: Դարըլար տա գօճալարը իչիւն տայմա եիւրէք օյնամասընտա իտիլէր:

չիւնքի երքէքլէր չօգ տէֆա չօլուգ չօճուգլարընը վէ մալլէրինի հըֆղ էթմէք իչիւն աքէր կիպի օլ եապանիլէրէ գարը կիտէրլէր իտի:

Օ վադըթ զուրպէթէ կիտէն պապալար տայմա թիւֆէնք թաչըրլար իտի. քիլիսէյէ պիլէ սիւհսըղ կիթմէղլէր իտի, չիւնքի տիւշմէնին հիւճիւմ էտէճէյի վադըթ պէլլիսիլ իտի: Պէօյլէ կիւճիւքլէր իլէ օլ մէմլէքթթիլ շիմտիքի շէրէֆէ նայիլ օլտու: Սրայա կիտէն իլք առեմլէրին տինտարլըղը նէ գատար գալի իտի:

Էյ քիւչիւք տօթլարըմ, աճապա պիլտէ տինիմիղէ էօյլէ ըիպէթ էտէյօրմուլուգ. տինիմիղին ու զրունա տօթ, ագրապա, թիւճարէթիմիղի, էն թաթը վէ էն սէվկիւլիւ շէյլէրիմիղի պրադմաղա հաղըրմըլը:

Պու թարգ տինտարլըղըն իւճըթի կէրէք պու տիւնեաաա վէ կէրէք ալիլէթտէ պէօյիւք տիւր:

ԹէՄՊԻԼ ԲԱՐԼՕ

Քարընուն պապաը օնա հէր կիւն պիրէր տէրս թային էտէր: Տէրալէր զօր տէյիլ, վէ Քարլօ աղ զայրէթ իլէ օնլարը թէղ էօյրէնիպ, կիւն պէ կիւն մալիւմաթտա իլէրի կիտէպիլիլի:

Լաքին թէմպէլ տիր, հալէսի եօգ, պէչ տադիղէ տէվամ էտիպ ֆայտէլի պիր շէյ էօյրէնէյիմ տէյիւ ճահա էթմէղ. չալըչմատան իսէ, թաթթանըն իւղէրինէ աճալ աճայիպ ըսիմիլէր չըղ մաղա վադթիլի կէչիլիլ: Մէրաղը պէօյլէ պիհուտէ շէյլէրէ տիր:

Իլէրտէ պու չօճուղուն պաչընա կէլէճէքլէրի շիմտիտէն պիլիլիլ: Նէ, էվվէլա պունտան եիրմի սէնէտէն:

քէնտի պաչընա իչ սահիպի օլուպ, վէ մէչլուլիլիլ չօղալըպ էօյրէնմէյէ ֆուրսաթը օլմաարը կիպի, քէնտի քէնտինէ սըղայըպ տէյէճէք, «Հէյ վախ, նէ պէօյիւք ագրալըղըգ էթտիւմ տէ, կէնճիլիմտէ ֆայտէլի շէյլէր էօյրէնմէյէ հալէս էթմէտիմ. շիմտի առեթա մալիւմաթըմ պիլէ օլմատըղընտան, պէնտէն աղ ֆուրսաթլարը օլուպ պէնտէն զիյատէ իլէրի կիտէնլէրին հուղուրունտա մահճուպ գալըյօրում: Քէչքի չօճուգլուղում կէրի տէօնսէ իտի, օլ գըյմաթը վադթի ագրըլըճա գուլլանմաղա նէ գատար զայրէթ էտէր իտիմ»:

Իքինճի պիլիլիլիլ քի չօգ տէֆա ահմադըղը վէ իչէ եարամաղ օլտուղու իչիւն չօգ իլլէրտէն վէ մէմա ըիլէթլէրտէն մահրում գալաճագ. էյէր շիմտիտէն թէրպիլէյէ տէվամ էթսէ, շիւպէսիլ էօյլէ իլլէրէ կիլիլէպիլէճէք տիր:

Իւչիւնճիլ պիլիլիլիլ քի պու թէմպէլիլք խոյ օլուպ օնտա գատիմ գալաճագ, հէմ իլլէրտէ օնա չօգ զարարը օլաճագ, էօյլէ քի օնտան գուրթուլմար փէք կիւճ օլաճագ արը:

Սէն, էյ օղում, օլուն վաղթի օյնա, էյլէնճէ վաղթի էյլէն. ամմա չալըչաճագ վաղթի տա չալըչ, եօխսա սանա չօգ եաղըգ օլուր:

Չօճուգլար Աւետարեթի իչիւն:

(Էրօյնիճէտէն ըրէճի-ճի)

«ՍԷՆԻ ԵԱՐԱՏԱՆԸ ԿԷՆՃԻԼԻՅԵՆԻՆ ԿԻՒՆԻԼԻՅԵՆԻՆ ԽԱԹՐԸՆՏԱ ԹՈՒԹ»

Իքի ագ սաղալը իթթիլար եաղըն պիր աղաճըն քէօլիէսի ալթընտա օթուրուպ, պաչլարընա կէլէն վազաալարիւղէրինէ սէօյլէշիլլէրիտի: Օարալըգ օն եաչընտա, զըվըրճըլ սաչըլ, զըրմըրը եանաղը վէ զայէթ սէվիլիլ պիր չօճուգ, գօյմադտան նէֆէսի քէսիլէրէք կէլիպ օնլարըն եանընտա օթուրտու: Չօճուգ օնլարտան պիլիլինին թօրնու օլուպ, տէտէսինէ՝ «Տէտէ, պու կիւն տօղտուղում կիւն տիւր, պագ նէ հէտիլէլէր ալարմ» տէյէրէք օնա պիր թօփ, պիր ֆրըլտադ վէ պիր գաչ ուֆապ թէֆէք քիթապլար կէօթէրտի:

Տէտէսի թաթըլը թաթըլը չօճուղուն եիւղիւնէ պաղըպ, «Աֆէրին, օղում, ինչալլահ պէօյիլիւպ էյի վէ ագըլը պիր առէմ օլուրտուն, ամմա պագ քի պէնտէն զիյատէ մութլու օլապրն» տէտի: Չօճուգ «Սէն նիչիւն փէք մութլու օլմատըն, տէտէ», տէյիւ սօրտու իսէ, տէտէսի «Չիւնքի, օղում», տէտի, «պէն չօճուղըլում մտան Ալլահա խըմէթ էթմէյէ պաչլամայըպ, օնտան թէնպիլիլիլիլ էօյրէնիպ թուլմաղա իհմալ էթտիմ: Պու տօթուլմ»

պանա նասիհաթ վերիպ տեր իտի քի Ալլահը տիւշիւնիւպ օնա խզմէթ էթմէյէ պաշլամանըն էն միւնասիպ վագթի չօծուգլուգ չաղը տըր. լաքին պէն տայիմա Տահա վագթըմ վար տեր իտիմ, վէ պէօյէ էօմրիւմիւն սահիպի օլան Ալլահըմը ունութաոււմ: Պիր ազ պէօյիւլիւպ տիւնեա զայլէլէրինէ տիւշտիւմ իտէ, պիւթիւն վագթիմի իշիմէ կիւճիւմէ վերիպ, Ալլահը վէ օնա խզմէթ էթմէյի ասլա խաթըմա կէթիւմէյէրէք պլար վէ երլար կէչիրտիմ: Ալլահ տանիհայէթ գոււվէթի վէ սաղըղը պէնտէն ալը: Հասթաղըմտա տա նէ Եարատանըմ խաթըմա կէթիւթիմ, նէ տէ Գուրթարըմըն սէօղիւնիւ տիյնէյիպ օնա միւթի օլմաղա չաղըտըմ: պու ճիւմէիլէ երնէ Ալլահ պանա մէրհամէթ էտիպ, հասթաղըմտան էյի օլտոււմ, լաքին բուհանիյէ օլան թէմպէլլիյիմ վէ գայտըղըմ տիւզէլմէտի. հալա տիւնէ պօրըլարըմ տիւշիւնմէյէ վագթիմ եօգ տէյու զանն էտէր իտիմ: կէրչէք սօնուտա Ալլահ տէօնիւպ օնա խզմէթ էթմէյէ պաշլատըմ, ամմա վիէք կէճ, իխթիյար օլմաղա պաշլատըգտան սօնկրա: Լաքին Եարատանըմ պու տիւնեանըն Փանիլիյինտէն օսանմը վէ իփրանմը պիր եիւրէքտէն պաշգա շէյ վէրէմէտիյիմ իշիւն նէ գատար աճըրըմ:

Չօծուգ տէտէսինին պու սէօղլէրինի տիգգաթլէ տիյնէր իտի. նիհայէթ տէտէսի օ պիր իխթիյար ատէմէ տէօնիւպ, « Բրիստոսուն պիղէ պօյնուճուգա ալըպ թաշըն տէյու թէնպիհ էթտիյի պօյունտուրուգ թաթը վէ խաֆիֆ տիր. էօյլէ տէյիլ մի, իխթիյար տօսթոււմ տէմէսինտէ, օպիր իխթիյար կիւլիւմէրէք վէ աղըր աղըր, « Հայ հայ, էօյլէ տիր » տէտիքտէն սօնկրա, չօծուգա տէօնիւպ տէտի: « Սէվիլիւլ օղլոււմ, շու փէք լաղըմը նասիհաթը էյի ֆիքրինտէ սագլա, էօմրիւնիւն էն ճիւման վագթընտա Ալլահա խզմէթ էտէրտէն, օլ խզմէթ սէնի վէ սէնին եաշտաշլարընը չօգ պէլարտան սագլատըգտան մատէ, սիղէ պէօյիւք սէֆա տախի պախշ էտէր, վէ մութըլ օլուրտունուգ, էօյլէ իտէ սօղտուղուն կիւնիւ տուսըղ կէչիւմէ, վէ եիւրէքտէն Աղիզ Բուհու տիլէ քի պու քիւշիւք չաղընտա Ալլահը խաթընա կէթիւթիպ օնու ունութմամաղա սանա եարտըմ էթսին »:

Չօծուգ եիւրէյինի Ալլահա գալտըրտը, Ալլահ տախի օնուն սաֆի տուսընը գապուլ էթտի: Սիզ տէ, էյ սէվիլիւլ չօծուգլար, Ալլահընըղ խաթընըգա կէթիւթիւն, վէ եիւրէքլէրինիպին էն էյի արզուլէրինի վէ աշգընը օնա սուլմաղա իհմալ էթմէյին:

Քէօթմահեա, 1872, Յուլիս 15/25, Ե. Ա. Պ.

ԲԵՍԻՄԼԻ ՊԻՐ ՆԱԳԼԻՅԷԹ
Պու թասվիրտէ եէրին իւթիւնտէ եան կէլմիշ պիր ատէմ կէօրիւյօրուգ:

Տէյնէյի պաշը ուճունտա տըր, քէնտիսի տէ ուզուն պիր եօլճուլուգ տան եօրուլմուշ կէօրիւնիւր: Քիմ տիր պու ատէմ, հէմ օնու հըֆղ էտէյօրլար կիպի եանընտա տուրան գանատը զաթլար քիմ տիր:

Շիմտի օլ ատէմ այաղա գալգմը, կիւնէշ տէ եէնի տօղայօր: Լաքին քէնտիսի նէ եափայօր. գայանըն իւզէրինէ տէօքտիւլիւ նէ տիր, հէմ օնու էթմէքտէն միւրատը նէ տիր:

Պու թասվիրտէ տէ թէքրար օ ատէմ եօլունու իլէրի կէթիւրիւլիւպ պիր գույունուն եանընա կէլմէք իւզըն տիր. լաքին գույունուն օպիր թարաֆընտա տուրան քիմ տիր:

Պու թասվիրտէ տէ եինէ օ եօլճույու, պիր աղաճըն քէօլկէսի ալթընտա եինէ օլ գույույու վէ օ գօյունլարը կէօրիւյօրուգ: Լաքին եօլճույու գարշըլայը օնա պիր տօսթու կիպի սէլամ վէրէն եագըշըղը վէ սալթանաթը ատէմ քիմ տիր:

Թէվէլլուտաթ քիթապընտա իւ վէ իթ պապլարըն 1—13 խանէլէրինի օ գուրսան, պու եօլճունուն քիմ օլտուղունու աննայըպ՝ շու միւհիմ կէր-

չէքլէրիւ տէ էօրէնիւրին: Էվիլէլա՝ նէրէտէ օլսան, եալընըղ պիր չէօլտէ, եա գարանըղ պիր եէրտէ, եախօտ պիր թաշ իւզէրինտէ ուզանըպ եանթմըլ օլսան, Ալլահ տայմա հաղըր տըր, օնուն մէլէքլէրի տէ սէնին էթրաֆընտա պուլունուրլար:

Սանիէն՝ աննարըն քի պիր նէրտիպէն (մէրտիվէն), եանի՝ եէրի կէօյէ իլհագ ֆտէն պիր թանէճիք վասիթա վար, պու տախի տուա տըր: Անճագ պու վասիթա իլէ Ալլահա եագլաշըպ Բրիստոսուն իամի իլէ պիղէ լաղըմ օլսան նիյմէթլէրէ նայիլ օլապիլիլիլ: Շունու տա էօրէնիւրին քի, Ալլահտան գօրգմաղ, պիւթիւն էօմրիւմիւղտէ օնա խզմէթ էթմէք պօրճուլմուղ տուր:

Քէզալիք աննայաճագսըն քի Ալլահ քէնտիսի իման էտէն գուլարը էն ուզուն վէ թէհիլէքլի եօլտա հըֆղ էտէր, վէ տօսթլարընը կէօրսիւնլէր տէյիւ օնլարը արզու էթտիքլէրի եէրէ քէտէրսիլ կէթիւշտիր, հէմ օրատա օնլարա պէօյիւք սաատէթ իհսան էտէր:

Լաքին ալլահըղ ատէմ չէօլէրտէ, եախօտ եապանճը ատէմէր իշինտէ փէրիշան կէզէրէք, Բապպըն թէսէլլիսինտէն մահրոււմ, եա քէնտի տօսթլարընը եանընտա րահաթ պուլունտուղու վագըթ պիլէ նէ եափապիլիլ, չիւն պիլիլ քի ճանը վէ էօմրիւ վէ հէր պիր շէյի Ալլահըն էլինտէ տիր, լաքին նէ Փայտաը վար, քէնտիսի օնունլա տօսթ տէյիլ:

ՊԱՆԱ ՍԵՍԼԷ ՊԱՊԱ

Պիր քիւշիւք չօծուղուն պապասը գարանըղտա պաղչէյէ կիթսին տէյու օնա էմր էթտի: Չօծուգ գօրգայօր իտի, լաքին տախիմա պապասընա միւթիւ օլմաղա ալըշըլ օլտուղունտան, օնուն էմրինէ գարը կէլէմէտի, ամմա գարանըղտա կիթտիյի վագըթ, պապասընը չաղըրըպ տէտի, « Պապա, պանա սէսլէ »: Պապասը օղլունուն տէտիյի կիպի էթտի, չօծուգ տախի օնուն սէսինտէն ճէսարէթ ալըպ գօրգուսուգ կիտէր իտի: Պունուն կիպի տէ Ալլահ փէտէր քէնտի էվլատլարընա սէպլէր իտէ. եանի օնլարա քէնտի սէօղիւնիւ իշիթտիրիտէ, տիւնեանըն գարանըղընտա վէ հէփ թէհիլէքլէրինտէ գօրգուսուգ կիտէպիլիլէր: Ալլահ իտէ, քէնտիտէնտիլէյէլէրէ Բուհ իւլ Գուտսուն վասիթաը իլէ, եախօտ քէնտի քէլամը, եանի՝ Աղիզ քիթապլարը իլէ սէսլէր:

ԱՄԵՐԻԿԱ ՄԻՍՍՈՆԱՐԱՐԸ ԵՐԲԷԹԻ ԹԱՐԱՅՆՏԱՆ
Միւլիլիֆի կազմա Ե. ՊԼԻՍ

ՍԹԱՆՊՈՒ
ԱՐԱՄԵԱՆ ԹԱՊԱՆԵՍԻՆԵՏ
Չազմագընար, Յակոբեան խան, նում. 12.